

De Schelde torenkraan draait weer

Momenteel wordt de skyline van Vlissingen bepaald door de flats aan de boulevard. Nog niet zo lang geleden was dat anders, toen de contouren van Vlissingen werden bepaald door de torenkranen van de voormalige scheepswerf van de Koninklijke Maatschappij de Schelde aan de Dokhaven.

De Schelde, zoals het bedrijf door iedereen werd genoemd, bouwde niet alleen schepen, maar ook scheepsmotoren, stoomturbines, tandwielkasten, stoomketels en apparaten. Om deze zware stukken te kunnen verplaatsen waren rondom de Dokhaven een aantal torenkranen geplaatst met verschillende hijscapaciteiten. Bij het ontmantelen van de werf in de binnenstad van Vlissingen werden ook deze beeldbepalende kranen afgebroken. De inwoners van Vlissingen zagen dit met lede ogen aan. Om de herinnering van de Scheldemedewerkers levend te houden en iets van dit industrieel erfgoed te bewaren, werd een stichting opgericht om één kraan te behouden. Het doel van de stichting was om de kraan in zijn oude glorie te herstellen en weer functioneel op te leveren. Een hele klus, omdat ook het elektrisch en bedieningsgedeelte vervangen moest worden. In 2011 waren er voldoende middelen bijeen gesprokkeld en werd de restauratieopdracht gegund. Een jaar later was de restauratie gereed. Vervolgens werd kraan 528-01, zoals de kraan ook oorspronkelijk werd aangeduid, op de voormalige afbouwkade Noord geplaatst, nu de Jan Weugkade. De kraan is dan ook opgenomen in het stadsplan “Scheldekwartier”.

Kraan 528-01, later kraan 598 genoemd, is in 1950 gebouwd naar een ontwerp van de Duitse kraanfabrikant Kampnagel in Hamburg. De kraan heeft op twee locaties op het voormalige Scheldeterrein gestaan en is vanuit veiligheidsoverwegingen in 2008 gedemonteerd en tijdelijk opgeslagen vlakbij de voormalige Timmerfabriek aan de Koningsweg in Vlissingen. De kraan heeft een hoogte van ongeveer 40 meter en de totale giek heeft een lente van 54 meter. De kraan weegt circa 180 ton en het maximale hijsgewicht bedraagt 10 tot 20 ton, al naar gelang de radius van de hijs ten opzichte van de poot. De kraan moet veilig kunnen werken en vergt daarom geregeld onderhoud en keuring.

De kraan wordt nu regelmatig gebruikt voor het hijsen van schepen in en uit de Dokhaven. Maar ook tijdens festiviteiten rondom de Dokhaven wordt de kraan gedraaid, waarbij de werkwijze en bediening van de kraan gedemonstreerd wordt. Daarbij is de kraan in 2013 voorzien van verlichting, zodat deze icoon van Vlissingen er 's avonds bijna feeëriek uitziet.

Edwin Janse

Platform Maritiem Erfgoed Zeeland